

M.A.F, Sem-I, Previous Question Paper (2018)
Paper-III (Core)

CONTEMPORARY PHILOSOPHY
(INDIAN AND WESTERN)
(मराठी रूपांतर)

(०२ तास)

(एकूण गुण: ६०)

सूचना : (१) सर्व प्रश्न सोडवणे अनिवार्य आहेत.

(२) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

(३) आवश्यकता वाटल्यास मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पाहावी.

(१) स्वामी विवेकानंदांच्या व्यावहारिक वेदांताचे परीक्षण करा.

किंवा

(१) श्री अरविंदोप्रणीत 'सत्'च्या सात पायऱ्यांची चर्चा करा.

(२) ईश्वरप्राप्तीचा मार्ग म्हणून गुरुदेव रा.द. रानडेप्रणीत साक्षात्काराची संकल्पना स्पष्ट करा.

किंवा

(२) जीवजगताविषयीच्या रविंद्रनाथ टागोरांच्या दृष्टिकोणाचे विश्लेषण करा.

(३) फ्रेगनी 'निर्देश' या संकल्पनेसोबत 'अर्थ' च्या संकल्पना कोणकोणत्या करणामुळे समोर मांडल्या?

किंवा

(३) रसेलच्या तत्त्वज्ञानांबद्दल बोलताना 'तार्किकअणुवाद' हा शिर्षक कशाला वापरला जातो?
रसेलने अर्थच्या केलेल्या विश्लेषणाची काही मेटाफिजिक्स वैशिष्ट्ये सांगा.

(४) खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंवर संक्षिप्त टिपा लिहा.

१) श्लिकची ज्ञानाधिष्ठान व निरीक्षणात्मक विधानासंदर्भातील भूमिका

२) अंतःस्थ व बहिःस्थ प्रश्नांविषयीचा करनॅपचा दृष्टिकोण

३) समर्थन प्रचितिक्षमता, व वास्तववादाची समस्या

४) आश्वासनयुक्त प्रतिपादितव्यता म्हणजे सत्य.

M.A-I, Sem-I, Previous Question paper (2018)
Paper-III (Core)

CONTEMPORARY PHILOSOPHY
(02 Hours) (INDIAN AND WESTERN)

[Total Marks: 60]

N.B. (1) All questions are compulsory.

(2) All questions carry equal marks.

- (1) Examine Swami Vivekananda's account of Practical *Vedānta*.

OR

- (1) Discuss the seven chords of Reality as expounded by Sri Aurobindo.
(2) Expound Gurudev R.D. Ranade's notion of mysticism as the Pathway to God.

OR

- (2) Analyze Rabindranath Tagore's views on relation of the individual to the Universe.

- (3) Elaborate on some of the motivations that lead Frege to introduce the additional aspect of 'sinn' in addition to that of the 'bedeutung' of a term. Is such a notion of 'sinn' indispensable to an adequate account of meaning?

OR

- (3) Why is Russell often associated with the label of 'logical atomism'? Bring out some of the metaphysical dimensions of the Russellian analysis of language.

Q.4. Write short notes on any two of the following:

1. Schlick on the foundation of knowledge and observation statements
2. Carnap on internal and external Questions
3. Justification Verifiability and the problem of realism
4. Truth as warranted assertibility

M.A-F, sem-I, Previous Question Paper (2018)
Paper-II (core)

EPISTEMOLOGY
(INDIAN AND WESTERN)

Q.P.Code: 40641

वेळ : ०२ तास

गुण : ६०

विशेष सूचना : १. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

२. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

१) भारतीय परंपरेतील विश्लेषणानुसार ज्ञान व प्रमा यांच्यातील फरकाचे विवेचन करा.

किंवा

अन्यथाख्याती व अनिर्वचनीय ख्याती या भारतीय परंपरेतील दोन ख्यातीवादांची चर्चा करा.

२) अनुमानाचे स्वरूप व घटकयांचे विवरण द्या.

किंवा

मीमांसा दर्शनाच्या शब्द प्रमाणाविषयीच्या दृष्टिकोनाचे स्पष्टीकरण द्या. द्या न्याय व मीमांसा यांतील तत्संबंधी भेदाचे विवेचन करा.

३) "समर्थन प्राप्त सत्य धारणा ही ज्ञानाची तसेच पर्याप्त अट आहे." चिकित्सक परीक्षण करा.

किंवा

एक ज्ञानप्रकर म्हणून स्मृतीच्या स्वरूपाचे स्पष्टीकरण करा व तिच्या ज्ञानशास्त्रीय स्थानाबद्दलच्या वादचर्चेचे मूल्यमापन करा.

४) संशयवादाच्या स्वरूपाची चर्चा करा व त्यातील प्रमुख युक्तिवादांचे परीक्षण करा. बाह्य जगाविषयीच्या संशयवादाला सर्वसामान्य भाषिक तत्त्वज्ञानाने दिलेल्या प्रतिसादाचे परीक्षण करा.

किंवा

संदर्भवादातून संशयवादाला कही प्रश्नांना उत्तरे कशी मिळतात? रॉटीप्रणित ज्ञानमीमांसेच्या समीक्षेचे मूल्यमापन करा.

.....

M.A.-I, Sem-I, Previous Question Paper (2018)
Paper-II (Core)
EPISTEMOLOGY
(INDIAN And Western)

Q.P.Code: 40641

Time: 02 Hours

Marks: 60

N.B. 1. All questions are compulsory.

2. All questions carry equal marks.

1. Explain the difference between Jnana and Prama as analysed in the Indian tradition.

OR

Discuss Anyathakhyati and Anirvacaniyakhyati as the theories of erroneous perception in Indian tradition.

2. Expound the nature and components of inferential cognition.

OR

Elaborate on the Mimamsa view regarding the nature of Sabda pramana and bring out some main points of differences between Nyaya and Mimamsa views regarding the status of Sabda Pramana.

3. Critically examine the following: Justified true belief is a sufficient and as well as necessary condition for knowledge.

OR

Explain the nature of memory as a source of knowledge and evaluate the debate regarding its epistemological status.

4. Discuss the nature of scepticism and examine some of its arguments. Examine the ordinary language response to scepticism about the external world.

OR

How can contextualism address some of the worries of scepticism? Evaluate Rorty's critique of epistemology.

TURN OVER

M.A.-I, Sem I, Previous Question Paper (2018)
Paper-IV (core).

CONTEMPORARY PHILOSOPHY (INDIAN & WESTERN) B

Q.P.Code: 40643

2

मराठी रूपांतर

वेळ: २ तास

गुण : ६०

सूचना : (अ) प्रत्येक विभागातून एक याप्रमाणे एकूण चार प्रश्न सोडविणे,

(ब) प्रत्येक प्रश्नांना समान गुण

१. फुलेंच्या परंपरेच्या समीक्षेचे विश्लेषण करा.

किंवा

पंडिता रमाबाईंचे धर्म परिवर्तनाविषयी विश्लेषण स्पष्ट करा.

२. 'हिंदु धर्म हा सामाजिक विघ्नांचे कारण आहे' ही आगरकरांची भूमिका स्पष्ट करा.

किंवा

टिळकंणी सांगितलेला नैतिक मार्ग भगवद्गीतेतील वस्तुमिमांसेशी सुसंगत आहे का याचे टिकात्मक परीक्षण करा.

३. "मानसघटनांचे विज्ञान असणाऱ्या ब्रेटनोच्या मानसघटनाशास्त्राची प्रमुख वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा. अनुलक्षीत चैतन्यांच्या प्राथमीक व दुय्यम वस्तुंमध्ये तो कसा फरक करतो?

किंवा

हुसर्लची निगमनाची पद्धती व अतीत व्यक्ती निष्ठता यांच्यातील संबंधाची चर्चा करा.

४. जगातील व्यक्तीच्या मुलभूत अस्तित्वाचे विवेचन हायडेगरने कसे केले आहे. व्यक्तीच्या नकली आयुष्याबद्दलच्या त्याच्या मतांच्या संदर्भात स्पष्ट करा.

किंवा

मोर्ले पॉन्टीचे तत्त्वज्ञान म्हणजे जीवंत शरिराचा अनुभव या मताची चर्चा करा. त्याचा क्लेशी कसा संबंध आहे?

M.A.I, Sem-I, Previous Question Paper (2018)
Paper ~~II~~ (core) II (core)

CONTEMPORARY PHILOSOPHY (INDIAN & WESTERN) B

Q.P.Code: 40643

(2 Hours)

[Total Marks : 60]

- N. B. i. All questions are compulsory.
ii. All questions carry equal marks.

1. Give detailed analysis of Phule's critique of tradition.

OR

Examine the reasons given by Pandita Ramabai on the issue of conversion.

2. Estimate Agarkar's role in understanding Hinduism as a root of social decay.

OR

Explain whether ethical path propounded by Tilak is consistent with the metaphysics of Bhagvadgita.

3. Explain the central features of Brentano's phenomenology as the "science of mental phenomena". How does he distinguish between primary and secondary objects of intentional consciousness?

OR

Discuss the relationship between Husserl's method of reduction and transcendental subjectivity.

4. How does Heidegger explain the fundamental ontology of *Dasein* (being-in-the-world)? Explain the same with reference to his views on *Dasein*'s inauthentic life.

OR

Discuss Merleau-Ponty's philosophy of perception as a lived bodily experience. How is it related to art?

.....
TURN OVER

M.A.I, sem-I, Previous Question Paper (2018)
Paper-I (core)

METAPHYSICS (INDIAN AND WESTERN)

Q. P. Code: 39709

(मराठी रूपांतर)

(०२ तास)

(एकूण गुण: ६०)

सूचना : (१) सर्व प्रश्न सोडवणे अनिवार्य आहेत.

(२) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

- (१) भारतीय परंपरेतील 'द्रव्य' संकल्पनेची प्रमुख वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा आणि वेदांचा एकत्ववाद व सांख्यांचा द्वैतवाद या द्रव्यविषयक पर्यायी उपपत्तीची चर्चा करा.

किंवा

- (१) सतकार्यवाद आणि आरंभवाद यांचे कारणविषयक सिद्धांत या स्वरूपात सविस्तर चर्चा करा.
(२) आत्मा नाकरणाच्या चार्वाक व बौद्ध यांच्या तत्संबंधी मतांचे चिकित्सक परिक्षण करा.

किंवा

- (२) व्यवहारिक व पारमार्थिक सत्ता या सत्ताद्वयाच्या आधारे जगाच्या स्वरूपाचे स्पष्टीकरण देता येते, याचे परिक्षण करा.

- (३) ओखेंमच्या सामान्यविषयक नामवादी भूमिकेचे स्पष्टीकरण द्या.

किंवा

- (३) बर्गसेच्या सर्जनशील उत्क्रांतीवादाच्या संदर्भात कार्यकारणवाद या उपपत्तीचे स्पष्टीकरण करा.
(४) बर्कलेच्या व्यक्तिनिष्ठ चिद्वादावर विस्तृत निबंध लिहा.

किंवा

- (४) तादात्म्य व भेद या संबंधीच्या हायडेगरच्या मतांच्या संदर्भात त्याने केलेल्या चिंतनात्मक सत्ताशास्त्राच्या समिक्षेचे स्पष्टीकरण द्या.

M.A.-I, Sem-I, Previous Question Paper
Paper-IC (Core):
METAPHYSICS (INDIAN AND WESTERN)
(2018)

Q. P. Code: 39709

(02 Hours)

[Total Marks: 60]

N.B. (1) All questions are compulsory.

(2) All questions carry equal marks.

- (1) Explain the main features of the 'substance' in Indian tradition and discuss Monism of *Vedānta* and Dualism of *Saṃkhya* as alternative theories of substance.

OR

- (1) Discuss in detail *Satkaryavāda* and *Armbhavāda* as the theories of Causality.
(2) Critically examine the *Cāravāka* and the Buddhist views regarding the denial of soul.

OR

- (2) Examine how the duo of *Vyavāharika* and *Pārmārthika sattā* serves the explanation of the nature of world.
(3) Explain Ockham's nominalist approach to the problem of universals.

OR

- (3) Explain doctrine of realism and problem of causality with reference to Bergson's theory of creative evolution.
(4) Write an exposition of Berkeley's theory of subjective idealism.

OR

- (4) Explain Heidegger's critique of speculative metaphysics with reference to his views on identity and difference.